

St.Hans Hospital

Indbydelse til Concurrence

Ved kgl. Resolution af 14de Octbr. 1851 .er det bestemt, at der ved almindelig Concurrence skal tilveiebringes Plan og Overslag til Bygningsanlæggene ved den forestaaende Reorganisation af St. Hans Hospital paa Bidstrupgaard.

I Henhold hertil opfordres de som maatte föle Lyst til at deeltage i en saadan Concurrence, til at affatte Plan og Overslag til Opförelsen af et nyt Kurhuus for omtrent 100 Patienter, i Overensstemmelse med det af undertegnede Comitee, efter dertil meddeelt Bemyndigelse, vedtagne Program, hvoraf trykte Exemplarer kunne erholdes i Fattigvæsenets Secretariat i Vartou.

De detaillerede Tegninger, som maa være affattede efter en Maalestok af 3 Linier pr. Alen eller 1/96 af den virkelige Störrelse, og som maa ledsages af en Situationsplan med nöiagtig Angivelse af Kurhusets Beliggenhed for de allerede tilstedeværende Bygninger, og af den Maade hvorpaa Environnet tænkes benyttet, blive tilligemed nöiagtig Beskrivelse, saavel af Bygningerne og Lokalerne, som af de Materialier der blive at anvende, samt med detaillerede Overslag over Omkostningerne, at indsende uden Navn, men under et selvvalgt Mærke, inden næstkommende 1ste November til Comiteens Formand, medundertegnede Overpræsident Lange.

De indsendte Planer med Beskrivelser ville blive bedömte af Comiteen i Forening med kgl. Bygningsdirecteur, Conferentsraad Koch og Borgerrepræsident, Theatermaler Troels Lund. Den Plan som paa en tilfredsstillende Maade i Hovedsagen löser Opgaven og tilkjendes Fortrinet for de övrige, erholder en Præmie af 600 Rbd. Saafremt der blandt de övrige Planer findes et Arbeide der særlig fortjener at fremhæves, vil dette ligeledes erholde en Præmie af 400 Rbd. Comiteen forbeholder sig Ret til, efter Bedömmelsen af de indkomne Projecter at kunne udstille dem offentlig i 14 Dage. Den eller de Planer, som Præmie saaledes tilkjendes, bliver den kjøbenhavnske Communalbestyrelses Eiendom; og staaer det denne frit for, at lade Bygningen opføre uforandret efter den förste, eller med saadanne Modificationer som maatte befindes hensigtsmæssige, uden at den paatager sig nogen Forpligtelse til at overdrage Nogen af de Vindende Ledningen af Bygningens Opförelse,

Kjöbenhavn, den 12te Mai 1852.

Comiteen for Reorganisationen af St. Hans Hospital

M. Lange, Algreen-Ussing. L. N. Hvidt. H. H, Herforth. Ad. Göricke. H. Selmer.

Program

Det Terrain, paa hvilket Kurhusets Bygninger ville være at opføre, er med Bogstaverne *a-f* angivet paa et hermed fölgende Situationskort med tilhörende Nivellementsplan i tredobbelt Maalestok. Et Situationskort, der indeholder en större Deel af det tilgrændsende Terrain, vil findes fremlagt i Fattigdirektionens Forværelse i Vartou Hospital til fri Afbenyttelse for Concurrenterne.

Den langs med Bogstaverne *a-b* löbende Allee, som. nu danner Hovedindkjörslen til Bidstrupgaard, vil ikke fordres skaanet, dersom dens Bibeholdelse skulde være uforenelig med væsentlige Hensyn ved Byggeplanen, ligesom det ogsaa bemærkes, at den i den vestlige Side af Terrainet löbende Vei, betegnet *x-y*, i alle Tilfælde tænkes omlagt i en mere vestlig Retning.

Da det nye Kurhuus, uagtet det vil være at betragte som den fornemste Bygning i den reorganiserede Anstalt, dog kun vil udgjøre en Deel af denne, hvis ældre Bygninger ikke skulle nedlægges, uden forsaavidt som de ikke med Fordeel kunne benyttes i den Plan, efter hvilken Omdannelsen af den hidtilværende Anstalt i sin Helhed bliver at foretage, og da fölgelig adskillige af de Betjentboliger og til Oekonomien hörende Lokalteter, som befinde sig i de allerede forhaandenværende Bygninger, ogsaa ville komme Kurhuset tilgode, vil der ikke i Planen være at optage alle de Lokaler, som der ved Anlægget af en aldeles ny Helbredelsesanstalt maatte sörges for at tilveiebringe, hvisaarsag altsaa de Lokalteter, som blive at optage i Planen for Kurhuset, specielt ere nævnede i det Fölgende. Disse henfalde i tvende Hovedklasser, eftersom de nærmest ere bestemte for selve Patienterne, eller for Oekonomien, Administrationen og Embedsmændene,

A: Patientbygningerne

Disse skulle kunne afgive rummelig Plads for omtrent 50 Mandfolk og ligesaamange Fruentimmer foruden det fornödne Opsynspersonale. Kjönnene maa være saaledes adskilte, at der hverken i Huset eller i Patienternes Gaarde og Haver, kan finde Samqvem Sted imellem mandlige og qvindelige Patienter, ligesom ogsaa Indblik fra Bygningerne for det ene Kjön i Lokalteterne for det andet maa være forebygget. Heraf fölger, at et umiddelbart Sammenhäng

4.

af Mandfolkebygningerne med Fruentimmerbygningerne ikke er nödvendigt, neppe engang önskeligt, hvorimod Patientbygningerne for hvert Kjön ikke maa bestaae af flere særskilte Huse, i det höieste med den Undtagelse som nedenfor (ved IVde Afdeling) vil blive anfört. Hvert Kjön maa have ligestor Plads og samme Underafdelinger i Bygningen.

Patienternes **Klassifikation**, som vil være at lægge til Grund for disse Bygningers Inddeling, for Lokalernes Indretning og Udstyrelse, vil være fölgende:

Förste Afdeling.	Rolige Patienter af de höiere Samfundsklasser.
Anden Afdeling,	Rolige Patienter af de simplere Klasser.
Tredie Afdeling,	Urolige og urenlige Patienter.
Fjerde Afdeling,	Stöiende og voldsomme Patienter.

Hvert Kjöns Bygninger maa altsaa have 4 Afdelinger, som beregnes, den første paa **10** til **12**, den anden paa **18** til **22**, den tredie paa **12** til **16** og den fjerde paa **10** Patienter. De enkelte Afdelinger maa have efternævnte Lokaler.

I^{ste} Afdeling.

- a.** 6 Værelser, bestemte til Opholds- og Sovested, hvert for 1 Patient, de to af dem enten saa store, at 2 Senge der kunne anbringes, eller forsynet med et mindre Rum, hvor en Oppasser kan ligge.
- b.** 2 Værelser, bestemte til Opholds- og Sovested for 2 Patienter i hvert.
- c.** 2 Dobbeltværelser (Dagligstue med tilhörende Sovekammer), bestemte hvert for 1 Patient.

- d.** 2 større Værelser til fælles Afbenyttelse om Dagen for samtlige Afdelingens Patienter. I Mandfolkebygningen er det ene af disse bestemt til Billardstue, og maa være saaledes beliggende, at det ogsaa tilsteder Patienterne fra anden Afdeling beqvem Adgang. I Fruentimmerbygningen er det tilsvarende Værelse bestemt til Musikstue.

II^{den} Afdeling.

- a. 2 større Værelser til Ophold om Dagen for samtlige Afdelingens Patienter.
b. 1 Spisestue, beregnet paa 26 Personer.
c. 1 Soveværelse for 6 Patienter, der tillige maa have Plads til 1 Oppasser, altsaa beregnet paa 7 Senge.
d. 3 Soveværelser, hvert for 4 Patienter og 1 Oppasser, altsaa paa 5 Senge.
e. 2 Soveværelser, hvert for 2 Patienter.
f. 1 Sygestue, beregnet paa 4 Patienter og 1 Oppasser, altsaa paa 5 Senge.
g. 1 Paaklædningsværelse.
I Mandfolkebygningen vil denne Afdeling fremdeles behöve:
h. 2 Værelser til Værksteder, som imidlertid ikke have nödig at staae i umiddelbar Forbindelse med de övrige Patientlokaler, men gjerne kunne henlægges enten i Kjelderens, hvis denne Deel af Bygningen erholder en Kjelder, som var skikket til dette Brug, eller paa et andet saavel for denne som for tredie Afdelings Patienter beqvemt Sted.

5

III^{die} Afdeling.

- a. 2 større Værelser til Ophold om Dagen for samtlige Afdelingens Patienter.
b. 1 Spisestue for 20 Personer.
c. 3 Soveværelser, hver for 4 Patienter og 1 Oppasser, altsaa beregnet paa 5 Senge.
d. 1 Soveværelse for 2 Patienter og 1 Oppasser, altsaa paa 3 Senge.
e. 1 Soveværelse for 2 Patienter.
f. 1 Paaklædningsværelse.
g. 1 Sygestue, beregnet paa 4 Patienter og 1 Oppasser, altsaa paa 5 Senge.

IV^{de} Afdeling (Celleafdelingen).

- a. 10 Celler, alle beliggende i een Række, hvoraf 2 med indfaldende Lys fra Taget.
b. 1 Værelse til fælles Afbenyttelse for samtlige Afdelingens Patienter. Denne Afdeling maa helst staae i umiddelbart Sammenhæng med de övrige Afdelinger, men i Fald særegne bygningsmæssige Grunde tale derfor, kan den ogsaa adskilles derfra, dog maa der i dette Tilfælde anlægges een sammenhængende Bygning for mandlige og qvindelige Patienter af denne Afdeling med skarp Adskillelse mellem Kjönne, saa at hvert faaer 10 Celler med Bilokaler.

Foruden de her nævnte Lokaler i hver Afdeling især, maa der endnu i dem alle anbringes:

- a. Værelser for 1 til 2 Oppassere.

- b. Depot for en Deel af Patienternes og Anstaltens Effekter.
- c. Plads til Opvaskning, til Lampers Reengjøring og deslige, tillige forsynet med én lille Kogeindretning.

Endvidere afsættes i Patientbygningerne:

- a. Saavel i Mandfolkebygningen som i Fruentimmerbygningen:
1 større Værelse paa beqvemt Sted for **samtligge Oppassere** af samme Kjøn.
- b. .I Mandfolkebygningen:
1 Værelse med Sovekammer for **Overopsynsmanden**, omtrent i Midten af Bygningen.
- c. I Fruentimmerbygningen:
2 Værelser for **Overopsynskonen**, beliggende ved første Afdeling med Udgang til denne, men tillige med en Indgang, som hverken gaaer igjennem Afdelingen eller dennes Gaard.

Efterstaaende Bemærkninger om Patientbygningerne maa fremdeles tages til Følge: De enkelte Afdelinger bør være saaledes **situerede for hinanden**, at Uro og Støi fra de urolige Patienter saalidt som muligt kan meddele sig til Afdelingerne for de rolige, og saa skarpt afsondrede fra hinanden, som overhovedet er foreneligt med sammenhængende Bygninger, saa at der intet Fællesskab finder Sted med Hensyn til Trapper, Indgange, Gaarde, Priveter o. s.v. medens der dog mellem dem alle maa være en let Communication, udelukkende gjennem Corridorerne, som saavidt muligt lægges i Siden af Huset.

8

B. Bygninger for Oekonomien o. s. v.

I disse, for hvis Vedkommende den Side 6 gjorde Reservation mod Huse paa mere end to Etager ikke gjælder, blive følgende Lokaler at optage.

- a. **Kjøkken med Appertientier.** Dette maa være saaledes beliggende, at Transport af Maden til de forskjellige Patientafdelinger kan skee med Lethed og saavidt muligt uden at passere Gaarde. Uddelingen af Maden maa kunne skee, uden at Oppasserne, som hente den, behøve at betræde selve Kjøkkenet. Dette maa være beregnet paa, at der kan koges for indtil 200 Personer i flere Forpleiningsklasser. I Bilokalerne behøves der kun Plads til mindre Partier Victualier, Brændsel o. desl., men derimod maa der afsættes et Værelse, hvor Patienterne kunne tage Deel i Skrælling af Kartofler, Reengjøring af Rødder o. desl., fremdeles et Par Værelser for en Kogejomfru og et Pige-kammer.
- b. **Rummelige Contoirlokaler** for den samlede Anstalt, beregnede for en Inspecteur og 4 Betjente. Derved et Kammer til Opbevaring af forskjellige mindre Inventariestande.
- c. Et stort og et mindre **Værelse for Directionen.**
- d. **Medicinstue.**
- e. **Et Værelse til Conference** mellem **Anstaltens Læger**, tillige som Bibliotheks værelse.
- f. **Et Værelse, hvor Patienterne kunne tale med Besøgende**, og Fremmede aftræde.

- g.** **Bedesal**, beregnet paa Gudstjeneste for indtil 100 Personer. Derved et Aftrædelsesværelse for Præsten.
- h.** **Et større Værelse** med **Cabinet**, til selskabelige Sammenkomster for Patienter af begge Kjøn.
- i.** **Bolig for Overlægen** med Familie. Den maa staae i umiddelbar eller middelbar Forbindelse med Patientlokalerne, saa at Overlægen kan komme til disse uden at passere Gaarde eller aabne Pladser.
- K** **Portnerbolig** (for en gift Portner) paa et passende Sted.

Der maa saavidt muligt sørges for, at de private Boliger ikke kunne oversees fra Patientlokalerne, og ikke have noget nödvendigt Fællesskab med de oekonomiske Lokalteter med Hensyn til Passager, Gaarde o. s. v.

Hovedindkjörslen til Kurhuset maa holdes noget fjernet fra Patientbygningerne og disses Gaarde og Havepladser. Det vilde ogsaa være en Fordeel, om Patienternes Indbringelse i Kurhuset ikke behövede at skee gennem de under B nævnte Dele af Bygningsanlægget.